

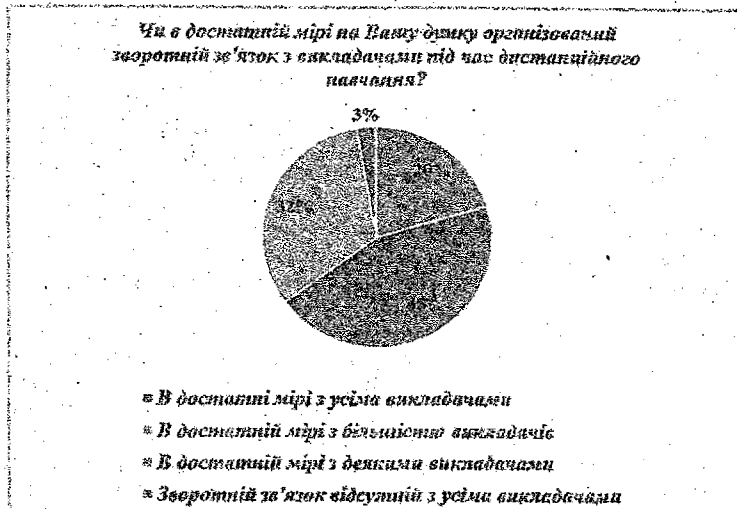
Міністерство охорони здоров'я України
Українська медична стоматологічна академія

РЕАЛІЇ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

*Матеріали навчально-наукової конференції
з міжнародною участю
25 березня 2021 року*

ПОЛТАВА – 2021

Мал. 5. Розподіл відповідей студентів щодо якості зворотного зв'язку з викладачами

За результатами проведеного опитування можна сформулювати такі висновки:

1. Натепер ми маємо достатньо інструментів, аби під час карантину, спричиненого пандемією CoViD-19, не втратити якості вищої освіти в українських ЗВО.
2. Велике значення має підвищення рівня цифрової компетентності всіх учасників освітнього процесу
3. Наявність ефективного зворотного зв'язку між викладачем і студентом під час дистанційного навчання – невід'ємна складова освітнього процесу.

Список використаної літератури

1. Ляшенко Н. Перспективи застосування сервісу Google Classroom на заняттях з інформатики у закладах вищої медичної освіти / Наталія Ляшенко, Олена Ковальчук. Режим доступу – <https://doi.org/10.36074/22.12.2019.v1.31>
2. Павленко О. М. Реалізація дистанційної форми навчання засобами платформи Moodle у процесі підготовки майбутніх філологів / О. М. Павленко, С. В. Шаров, Л. Ю. Москальова, Т. М. Шарова, А. С. Коваленко // Інженерні та освітні технології. – №7 (3). – С.106-121.
3. Сікора Я. Б. Реалізація змішаного навчання у вищому навчальному закладі / Я. Б. Сікора // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: «Педагогіка. Соціальна робота». – 2016. – Вип. 2 (39). – С. 236-239.
4. Торонченко О. М. Використання симуляційних технологій у системі підготовки студентів закладів вищої медичної освіти / О. М. Торонченко, Л. О. М'якінькова // Сучасна медична освіта: методологія, теорія, практика: Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 19 березня 2020 року. – Полтава, 2020. – С. 225-226.
5. Policy Brief: Education during COVID-19 and beyond AUGUST 2020 Режим доступу – <https://reliefweb.int/report/world/policy-brief-education-during-covid-19-and-beyond-august-2020>

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ЗАГАЛЬНОЇ ОСВИТИ

Тончева К.Д., Боряк Х.Р., Запороженко І.В., Водоріз Я.Ю., Король Д.М.

Українська медична стоматологічна академія

Проаналізовано перспективність, переваги й недоліки дистанційного навчання й поєднання із загальноприйнятими методами. Розглянуто види можливих комунікацій і найпопулярніші платформи для безперервної освіти.

Ключові слова: дистанційне навчання, безперервне навчання, комунікація, інтерактивність, платформи самоосвіти.

This article analyzes the perspectives, advantages and disadvantages of distance studying and combination with conventional methods. Considered different types of possible communications and the most popular platforms for continuous education

Key words: distance studying, continuous education, communication, interactivity, self-education platforms.

Темпи розвитку суспільства вимагають від особистості постійного розвитку й безперервності самоосвіти. Дистанційна форма навчання дає можливість постійного освітнього росту й розвитку та є особисто-орієнтованою формою навчання, адже дає можливість обирати спікера, викладача й підбирати матеріал залежно від інформаційних потреб. Такий вид навчання стає альтернативою заочної форми, але позбавлений її недоліків: перерви в навчальному процесі, відсутності постійного зворотного зв'язку з викладачем і відсутності доступу до бібліотечних фондів.

Провідна мета дистанційного навчання – виховання особистості, яка має бажання і здатність до навчання й самоосвіти.

Дистанційне навчання розвивається стрімкими темпами у зв'язку з розширенням інформаційних і комунікацій-

них можливостей мережі Інтернет. Разом із тим, дистанційні технології, які впроваджуються в освітній процес, вимагають набагато ретельнішого відпрацювання методик засвоєння знань, аналізу пріоритетів і факторів, що впливають на ефективність роботи викладачів і студентів у дистанційній освіті.

Дистанційне навчання охоплює сукупність сучасних технологій, які забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних засобів від викладачів або спікерів до тих, хто навчається: студенти, здобувачі післядипломної освіти й ін. Цей метод відкриває доступ студентам до різноманітних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості, вивчення й закріплення різних професійних навичок, а викладачам дозволяє реалізовувати нові форми й методи навчання з можливістю моделювання явищ і процесів [2].

У наш час ця система дає можливість навчатися на різних рівнях, починаючи від початкової освіти й завершуючи післядипломною, а також здобути додаткову освіту, пройти професійні курси різноманітної спрямованості, зокрема соціальної.

У дистанційному навчанні можуть використовуватися різноманітні методи надання навчальної інформації, не тільки традиційні друківані, радіо й телебачення, а й відеотрансляції, відеоконференції, E-Learning, дистанційні олімпіади й конкурси, електронні мережеві підручники, дослідницькі проєктні роботи, youtube-канал [3].

Використання сучасних технологій дистанційної освіти дозволяє проводити навчання великої кількості людей за рахунок створення віртуальних класів, чатів; підвищувати якість навчання за рахунок застосування сучасних засобів, об'ємних електронних бібліотек та ін.; створити єдине освітнє середовище, що доволі актуально для корпоративного навчання; зменшити витрати на проведення навчання, оскільки не потрібно витрачати кошти на оренду приміщення; транспортні витрати і для викладачів, і для здобувачів освіти.

В. Биков і Н. Клокар узагальнили головні принципи дистанційного навчання, до яких належать [1;3]: 1) інтерактивність; 2) адаптивність; 3) пріоритетність педагогічного підходу під час проєктування освітнього процесу; 4) педагогічна доцільність застосування нових інформаційних технологій; 5) вибір змісту освіти; 6) забезпечення захисту інформації, що циркулює в дистанційному навчанні; 7) стартовий рівень освіти; 8) гнучкість і мобільність; 9) не викликає протиріч дистанційного навчання з уже діючими формами освіти; 10) економічність; 11) відповідність технологій до навчання.

Виділяють кілька форм занять.

- Чат-заняття – навчальні заняття, які відбуваються з використанням чат-технологій, месенджерів, коли всі учасники мають одночасний доступ до чату. Створення окремих груп у додатках Telegram, Viber, WhatsApp та ін. із можливістю опитувань, додаванням відео й текстових матеріалів.
- Веб-заняття – дистанційні уроки, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, що проводяться за допомогою навчальних платформ і сервісів через мережу Інтернет й відрізняються можливістю тривалішої, інколи багатоденної роботи й асинхронним характером взаємодії студентів і викладачів (платформи Google Classroom, Open OLAT, Sensei, Flora LMS, EduTerra.PRO та ін.).
- Відеоконференції – семінари, лекції, що проводяться в режимі он-лайн із використанням відеозв'язку й одночасним залученням усіх учасників заходу. Можуть реалізовуватися за допомогою додатків, що підтримують одночасну участь кількох учасників, і спеціалізованих вебінарних платформ (Cisco Webex, eTutorium, Zoom та ін.) [3].

Розрізняють кілька варіантів комунікації.

Одностороння: одностороння медіа (навчальні радіо- або телепередачі), мультимедіа (комп'ютерні програми навчального призначення на різних носіях, аудіо- і відеозапис).

Багатостороння: гіпермедіа (використання електронної пошти й відеоконференцій, аудіографіка за одночасного широкого використання відеодисків, систем знань і штучного інтелекту), віртуальні університети, навчальні сервери, створені університетами й академіями (прослухати лекцію, виконати на спеціалізованому віртуальному стенді лабораторну роботу, певні розрахунки або проєкт) [5].

Електронні медіа необхідні в комунікації як засоби передачі, збереження й відтворення інформації, незважаючи на просторові, часові й інші перепони. Вони засновані на цифрових технологіях, інтерактивності й мультимедіа і відрізняються від традиційних користувацьким контентом. За традиційних засобів подачі інформації взаємодія зі здобувачами освіти відбувається за схемою «від одного до багатьох», а із сучасними технологіями електронні медіа дають можливість взаємодіяти за іншою схемою – «від багатьох до багатьох», що дозволяє не тільки сприймати інформацію, а й створювати її та модифікувати [4; 5].

В інтерактивному світі існує низка платформ для самоосвіти й удосконалення навичок.

YouTube – найпопулярніший сервіс для збереження, перегляду й обговорення відео, де користувачі мають можливість додавати, переглядати й коментувати відеозаписи, які їх зацікавили.

Prometheus – український проєкт масових відкритих онлайн-курсів, створений у 2014 році Іваном Примаченком і Олексієм Молчановським; Партнери – престижні виші України: Києво-Могилянська академія, КНУ ім. Тараса Шевченка, Київський політехнічний інститут, Український католицький університет і Львівська ІТ-школа (LITS). Курси на платформі створено українською мовою, безкоштовні – навчання доступне всім, діє мобільний додаток для Android та iOS, що дає змогу вчитися в будь-яку вільну хвилину за допомогою мобільних гаджетів.

Курси Prometheus побудовані за системою пов'язаних між собою циклів, наприклад, за темою аналізу даних, підприємництва чи громадянської освіти. Тож користувач, який зацікавився, наприклад, підприємництвом чи програмуванням, може пройти не один окремих курс, а цілу низку.

Coursera. Вважають, що ця платформа, без перебільшення, змінила уявлення про онлайн-навчання. Coursera заснували два професори інформатики зі Стенфордського університету – Ендрю Нґ (Andrew Ng) і Дафна Коллер (Daphne Koller) у 2012 році. Згідно зі статистикою у 2016 році на Coursera було 1563 навчальних курсів, підготованих 140 університетами із 28 країн. Одне з перших меню пропонує підібрати потрібний користувачеві освітній курс залежно від цілі: просунути в кар'єрі, опанувати нову професію, повчитися для задоволення тощо, і залежно від обраної цілі Coursera систематизує всі свої незлічені навчальні програми під запити користувача. Але за виконання завдань і для отримання сертифікатів із певних онлайн-курсів була впроваджена монетизація.

EdX – платформа відкритих інтерактивних курсів, заснована Массачусетським технологічним інститутом і Гарвардським університетом, де є можливість пройти навчальні програми від кращих світових університетів. Курси поділені за темами, рівнем складності й мовами. Позитивною рисою платформи EdX є супровід тьюторів, які можуть підказувати й правити помилки студентів, але ця функція платна.

Khan Academy, яку заснував американець Salman Khan, коли допомагав своїй двоюрідній сестрі з математикою. Салман закінчив Массачусетський технологічний інститут за трьома різними напрямками й через месенджер пояснював родичці завдання з математики, малюючи різні графіки й завдання. Після того як інші люди почали звертатися до нього з тими ж проханнями, Салман почав проводити відеоуроки, а потім запустив повноцінну освітню платформу Khan Academy. Платформа відкрита і не вимагає реєстрації. Обираєте курс, який сподобався, й одразу можна переходити до навчання. У Khan Academy немає завдань і тестів, відповідно, як і сертифікатів. За задумом засновника платформи, учні самі мають вирішувати, в якому темпі їм навчатися, наскільки глибоко хочуть вивчити той чи інший предмет й за такою гнучкою системою буде майбутнє всієї освіти.

Дистанційне навчання має низку переваг і недоліків. Перевагами можна вважати задоволеність якістю послуг, підвищення рівня пізнавальної мотивації, забезпечення рівного доступу до якісної освіти, економію коштів, наявність методик викладання різних предметів в умовах дистанційного навчання, обмін матеріалами з міжнародними колегами, участь у регіональних, міжнародних конференціях, підвищення престижу навчального закладу.

До недоліків належать обмеженість прямого контакту з викладачем і слухачами, відсутність розвитку вміння чути й розуміти співрозмовника, складність у розробці навчальних програм, невідповідність учителів до впровадження дистанційного навчання; зміст може залежати від технологічних характеристик; можливість проблеми мовного бар'єра чи перекладу, проблеми з авторським правом у застосуванні навчальних матеріалів. За даними сербських дослідників, вплив дистанційного навчання на відміну від традиційного не сприяє розвитку комунікативних навичок, які необхідні для сучасного кваліфікованого фахівця [6].

Отже, дистанційне навчання має посісти своє місце в системі освіти, оскільки за правильної організації воно може забезпечити якісну освіту, що відповідає вимогам сучасного суспільства, а найголовніше – дає можливість у будь-який час і в будь-якій точці світу здобути сучасні знання.

Список використаної літератури

1. Биков В. Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби технології: монографія / [В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, Ю. О. Жук та ін.] // Академія педагогічних наук України, Інститут засобів навчання. – К.: Атіка, 2005. – С. 77-140.
2. Грабар Л. О. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія. [Електронний ресурс] / Л. О. Грабар // – 2020 Квіт. 10. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/distance-ne-navcanna-ak-sucasna-osvitna-tehnologija-243819.html>
3. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації / Н. Клокар // Шлях освіти. – 2007. – №4 (46). – С. 38-41.
4. Корбут О. Г. Дистанційне навчання: моделі, технології, перспективи / О.Г. Корбут // Матеріали наук.-практ. конф. «Новітні освітні технології». – 2013. – Режим доступу: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1123>.
5. Кравчук О.М. Використання технологій дистанційного навчання для активізації пізнавальної діяльності студентів / О.М.Кравчук, С.В.Шевчук // Новітні комп'ютерні технології: матеріали ІХ Міжнар. наук.-техн. конф., Київ – Севастополь, 13-16 вересня 2011 р. – К.: Мінрегіон України, 2011. – С. 182-183.
6. Солдаткин В.И. Электронная педагогика: проблемы формирования / В.И. Солдаткин // Нові технології навчання: наук.-метод. зб. № 66. Ч. 2.– Київ-Вінниця, 2010. – С. 197-202.

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Торонченко О.М., М'якінькова Л.О.

Українська медична стоматологічна академія

Наведено результати аналізу основних ризиків зниження якійсної й кількісної підготовки студентів медичних ЗВО в сучасних умовах реформування системи охорони здоров'я й поширення у світі та на території України гострої респіраторної хвороби CoViD-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2.

Ключові слова: вища медична освіта, якість освіти, підготовка медичних кадрів, реформування системи охорони здоров'я.

The article contains the results of the analysis of the main risks of reducing the qualitative and quantitative training of medical students in the current conditions of health care reform and the spread of acute respiratory disease CoViD-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2 in the world and in Ukraine.

Key words: higher medical education, quality of education, training of medical staff, National Health Reform Strategy.

Постановка проблеми

У сучасних умовах реформування системи охорони здоров'я в Україні й викликів пандемії коронавірусу на часі гостро стоять питання реформування системи медичної освіти. Трансформація системи охорони здоров'я передбачає створення ефективної системи контролю якості надання медичної допомоги, розробку й оновлення національних галузевих стандартів і протоколів лікування, запровадження державної оцінки медичних технологій, створення конкурентного середовища для медичних закладів, розвиток добровільного медичного страхування й державно-приватного партнерства у сфері охорони здоров'я, залучення приватного капіталу, пільгове оподаткування за рахунок податку на прибуток, розвиток спроможної мережі закладів охорони здоров'я, телемедицини,